Детска градина №91 „Слънчев кът“
Столична Община, р-н „Подуяне“
ул. „Поручик Георги Кюмюрджиев“ №25, ж.к. „Левски Г“, гр. София, 1836
телефон: +359 879 06 54 25; e-mail: info-2219888@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:
Таня Кечева
/Директор на ДГ №91 „Слънчев кът“/

Заповед № РД14-1403-66/01.10.2026г.

МОДЕЛ

ЗА АДАПТАЦИЯ НА ДЕЦАТА ПРИ ПОСТЪПВАНЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

учебна 2026/2027 година

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящият модел определя основните принципи, подходи и дейности за подпомагане на адаптацията на децата при постъпването им в ДГ № 91 „Слънчев кът“.

Постъпването в детската градина е важен етап от живота на детето, свързан с промяна в обичайната среда, ежедневния режим и взаимоотношенията. За много деца това е първата продължителна раздяла със семейството и първият опит за включване в организирана социална среда извън дома.

Адаптацията е индивидуален процес, който протича с различна продължителност и интензивност при всяко дете. Тя зависи от възрастта, темперамента, предишния социален опит, семейната среда, здравословното състояние и готовността на детето да приеме новите условия.

Детската градина създава спокойна, сигурна, подкрепяща и стимулираща среда, която насърчава постепенното изграждане на доверие, чувство за принадлежност и положително отношение към детската градина.

Детска градина №91 „Слънчев кът“
Столична Община, р-н „Подуяне“
ул. „Поручик Георги Кюмюрджиев“ №25, ж.к. „Левски Г“, гр. София, 1836
телефон: +359 879 06 54 25; e-mail: info-2219888@edu.mon.bg

Моделът се прилага при постъпване на деца в яслените и градинските групи, като се отчита спецификата на възрастта и индивидуалните потребности на всяко дете.

II. ЦЕЛ

Осигуряване на плавен, индивидуализиран и емоционално подкрепящ преход на детето от семейната среда към средата на детската градина, чрез създаване на условия за чувство за сигурност, доверие, спокойствие и успешно включване в живота на детската общност.

III. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

1. Изграждане на доверителни отношения между детето, педагогическите специалисти и останалите служители, с които то взаимодейства.
2. Създаване на емоционално благоприятна среда, в която детето се чувства прието, защитено и подкрепено.
3. Постепенно запознаване с помещенията, дневния режим, правилата и дейностите в детската градина.
4. Подпомагане на изграждането на положителни взаимоотношения с връстниците.
5. Насърчаване на самостоятелността при хранене, обличане, хигиена и други ежедневни дейности съобразно възрастта.
6. Установяване на ефективно партньорство между семейството и детската градина.
7. Ранно разпознаване на затрудненията в адаптационния процес и предприемане на подходящи подкрепящи действия.
8. Осигуряване на допълнителна подкрепа за деца със специфични образователни, емоционални, здравословни или други индивидуални потребности.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ

1. Индивидуален подход – отчитане на личностните особености, потребностите, емоционалните реакции и темпа на адаптация на всяко дете.

2. Постепенност – плавно въвеждане на детето в новата среда и ежедневния режим, съобразено с възможностите му и организационните условия.

3. Емоционална сигурност – осигуряване на спокойна атмосфера, предвидимост, добронамерено отношение и постоянна подкрепа от страна на възрастните.

4. Партньорство със семейството – изграждане на открита комуникация и сътрудничество между родителите и екипа на детската градина.

5. Уважение към личността на детето – приемане на неговите чувства и реакции без сравняване с другите деца, засрамване или наказване за прояви на тревожност.

6. Последователност и предвидимост – поддържане на ясни правила, устойчив дневен режим и познати ритуали.

7. Приобщаване и равнопоставеност – създаване на условия за участие на всяко дете в живота на групата съобразно неговите възможности и индивидуални потребности.

V. ЕТАПИ НА АДАПТАЦИОННИЯ ПРОЦЕС

Етап 1. Подготовка преди постъпване

Цел: Намаляване на тревожността от предстоящата промяна и създаване на предварителни положителни нагласи към детската градина.

Основни дейности:

- Предоставяне на родителите на информация за организацията на работа, дневния режим, храненето, почивката и дейностите в групата.
- Провеждане на разговор с родителите относно навиците, интересите, предпочитанията, начина на успокояване и индивидуалните потребности на детето.
- Запознаване с важна информация за здравословното състояние, хранителните ограничения, алергиите и особеностите, които имат отношение към ежедневните грижи.
- При възможност – предварително посещение на детската градина и запознаване с помещенията и екипа.
- Насърчаване на родителите да подготвят детето чрез разговори, приказки, игри и положителни послания за предстоящото посещение.
- Даване на практически насоки за постепенно изграждане на навици, близки до режима в детската градина.

Етап 2. Начална адаптация

Цел: Създаване на чувство за сигурност и подпомагане на детето при първоначалното му включване в групата.

Основни дейности:

- Посрещане на детето с внимание, спокойствие и индивидуално отношение.
- Осигуряване на възможност за опознаване на средата, играчките, помещенията и другите деца.
- Изграждане на доверителна връзка с учителите и помощник-възпитателите.
- Използване на свободна игра, музика, приказки, занимания с познати предмети и други подходящи за възрастта дейности.
- Поддържане на предвидим дневен режим и повтарящи се ритуали при посрещане, хранене, игра и изпращане.

- Наблюдение на емоционалното състояние, поведението, апетита, съня и взаимодействието с връстниците.
- Поддържане на обратна връзка с родителите относно протичането на деня.

При възможност и съобразно организацията на детската градина, потребностите на детето и приложимите правила може да се обсъди поетапно увеличаване на времето за престой. Продължителността и организацията на престоя се определят индивидуално, без да се прилага единен задължителен срок за всички деца.

Етап 3. Постепенно включване в живота на групата

Цел: Изграждане на увереност, самостоятелност и чувство за принадлежност към детската общност.

Основни дейности:

- Включване в ежедневните игри, педагогическите ситуации и заниманията по интереси.
- Насърчаване на общуването и взаимодействието с връстниците.
- Подпомагане на детето при участие в ежедневните дейности и спазване на правилата в групата.
- Постепенно усвояване на навиците за хранене, лична хигиена, обличане и почивка.
- Поощряване на положителните прояви на самостоятелност, инициативност и сътрудничество.
- Прилагане на игрови подходи за преодоляване на несигурността и за изграждане на положителни емоции.
- Продължаващо наблюдение и индивидуална подкрепа при прояви на тревожност, отказ от участие или затруднения при раздяла.

Етап 4. Проследяване и подкрепа

Цел: Установяване на степента на адаптиране и планиране на последващи действия при необходимост.

Основни дейности:

- Системно наблюдение на поведението и емоционалното състояние на детето.
- Анализ на информацията, получена от педагогическите специалисти и родителите.
- Провеждане на индивидуални разговори с родителите при установени затруднения.
- При необходимост – консултиране със специалисти за оказване на допълнителна подкрепа.
- Актуализиране на индивидуалния подход съобразно развитието на детето и динамиката на адаптационния процес.

Адаптацията се приема като процес, който може да има колебания. Временното връщане на тревожност след заболяване, отсъствие или промяна в семейната среда не следва автоматично да се разглежда като неуспешна адаптация.

VI. ОСНОВНИ ПОДХОДИ И МЕТОДИ

В процеса на адаптация се прилагат:

- **Игрови подход** – използване на свободна игра, ролеви игри, кукли, приказки, песни и занимания, които улесняват общуването.
- **Емоционална подкрепа** – назоваване и приемане на чувствата на детето, успокояване и насърчаване.
- **Подкрепяща комуникация** – използване на кратки, ясни и позитивни послания.
- **Позитивно подкрепление** – поощряване на усилията, инициативността и малките стъпки към самостоятелност.
- **Предвидим дневен режим** – създаване на устойчиви ритуали и ясна последователност на дейностите.
- **Индивидуализирани грижи** – съобразяване с навиците, потребностите и особеностите на всяко дете.
- **Партньорство със семейството** – обмен на информация и съгласуване на подходите за подкрепа.

Не се допускат засрамване, заплахи, наказания за плач, сравняване с други деца или принудително участие в дейности с цел ускоряване на адаптацията.

VII. РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ

1. Директор

- Организира и координира прилагането на модела в детската градина.
- Осигурява необходимите организационни условия за подкрепа на новопостъпилите деца.
- Подпомага взаимодействието между педагогическите специалисти, непедагогическия персонал и родителите.
- Осъществява контрол върху спазването на установените правила и изисквания.

2. Заместник-директор

- Подпомага координацията и методическата организация на дейностите по адаптация.
- Съдейства за обмена на добри педагогически практики и за обсъждането на възникнали затруднения.
- При необходимост участва в проследяването на адаптационния процес и в планирането на подкрепящи мерки.

3. Учители и други педагогически специалисти

- Организират подкрепяща и безопасна образователна среда.
- Провеждат начални разговори с родителите и събират необходимата информация за детето.
- Наблюдават индивидуалните реакции и потребности.
- Прилагат подходящи педагогически методи и индивидуални стратегии.
- Поддържат регулярна комуникация с родителите.
- Документират наблюденията и предприетите действия съобразно вътрешните правила и изискванията за защита на личните данни.
- При необходимост и по установения ред търсят съдействие от съответните специалисти.

4. Помощник-възпитатели и останал непедагогически персонал

- Осигуряват спокойна, безопасна и подкрепяща среда при ежедневните грижи.
- Подхождат с търпение и уважение към индивидуалните особености на децата.
- Съдействат за изграждането на хигиенни и ежедневни навици.
- Споделят своевременно с учителите наблюдения, които имат значение за благополучието на детето.

5. Родители

- Предоставят достоверна и необходима информация за потребностите, навиците и здравословното състояние на детето.
- Подготвят го за постъпването чрез спокойни разговори и положителни нагласи.
- Поддържат последователен подход при раздялата и спазват договорените с екипа организационни правила.
- Избягват заплахи, подвеждащи обещания и продължителни колебания при изпращането.
- Информират педагогическите специалисти за промени в състоянието или семейната среда, когато те имат отношение към адаптацията.
- Сътрудничат на екипа при възникване на затруднения и участват в обсъждането на подходящи решения.

VIII. КРИТЕРИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА АДАПТАЦИЯТА

Проследяването се осъществява чрез системно наблюдение в естествената среда на детето и обмен на информация с родителите.

Основни критерии:

1. Постепенно намаляване на тревожността при раздяла с родителя.
2. Изграждане на доверие към учителите и останалите служители.

3. Прояви на спокойствие и чувство за сигурност в групата.
4. Интерес към играчките, заниманията и дейностите.
5. Постепенно включване в общуването с връстниците.
6. Приемане на дневния режим и участие в ежедневните дейности.
7. Постепенно изграждане на самостоятелност според възрастта.
8. Съобразяване с индивидуалните потребности при хранене, сън, хигиена и почивка.
9. Положителна динамика в емоционалното състояние и поведението.

Критериите се разглеждат комплексно и в динамика. Единична проява на плач, отказ или тревожност не е достатъчна за оценка на адаптацията. Не се определя универсален срок, в който всяко дете задължително трябва да се адаптира.

IX. ДЕЙСТВИЯ ПРИ ЗАТРУДНЕНА АДАПТАЦИЯ

При продължителни или изразени затруднения екипът предприема последователни действия:

1. Провежда разговор с родителите за установяване на възможните причини и особености на поведението.
2. Анализира наблюденията върху емоционалното състояние и ежедневното функциониране на детето.
3. Определя индивидуални мерки за подкрепа и подходящи стратегии за взаимодействие.
4. Осигурява допълнително внимание, предвидимост и възможности за включване в дейностите.
5. При необходимост насочва към консултация със съответните специалисти и организира допълнителна подкрепа по установения ред.
6. Проследява резултатите и при нужда актуализира предприетите мерки.

При наличие на данни за специфични образователни потребности се прилагат съответните процедури за оценка и подкрепа съгласно действащата нормативна уредба.

X. ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОЦЕНКА НА ПРОЦЕСА

За осигуряване на последователност в работата могат да се използват:

- информационен лист за особеностите и потребностите на детето;
- карта за наблюдение на адаптационния процес;
- протоколи или бележки от разговори с родителите при необходимост;
- индивидуални планове или други документи за подкрепа, когато са приложими;
- обобщен анализ на адаптацията на новопостъпилите деца на ниво група.

Документацията се води в съответствие с действащите нормативни изисквания, вътрешните правила на детската градина и изискванията за защита на личните данни.

Събират се само необходимите данни, а достъпът до тях се ограничава до оправомощените лица.

XI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В резултат от прилагането на модела се очаква:

- създаване на спокойна и подкрепяща среда за новопостъпилите деца;
- постепенно изграждане на доверие към педагогическите специалисти;
- намаляване на тревожността, свързана с раздялата и новата среда;
- стимулиране на самостоятелността и социалните умения;
- успешно включване в ежедневните дейности и живота на групата;
- подобряване на взаимодействието между семейството и детската градина;
- своевременно разпознаване на потребностите и осигуряване на необходимата подкрепа;
- повишаване на удовлетвореността на родителите от грижите и педагогическото взаимодействие.

XII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящият модел е рамка за организиране и осъществяване на дейностите по адаптация на децата при постъпване в ДГ № 91 „Слънчев кът“.

Той се прилага гъвкаво, с отчитане на възрастовите характеристики, индивидуалните потребности и конкретните условия в детската градина.

Моделът може да бъде актуализиран при промяна на нормативните изисквания, организационните условия или установяване на необходимост от усъвършенстване на практиките за подкрепа на децата.

Изготвил:.....
Йоанна Шукерова
/зам. директор/